

Ewa Lassi

Fysisk planerare
Strategisk Utveckling
Kommunstyrelsen

YTTRANDE

Datum: 2024-04-15
Dnr: KS.2024.352

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Mottagare:

li.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till:
li.nationellplan@regeringskansliet.se

Svar gällande Inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen för perioden 2026–2037, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, Dnr: LI2023/03919

I Norrbotten går utvecklingen framåt: Näringslivet investerar, den gröna omställningen står högst upp på agendan och behovet av arbetskraft och bostäder är skriande. Beskrivning av utvecklingen i norra Sverige är bristfällig i underlaget. Att prognoser om befolkningsminskning och minskad produktion av malm, stål och skogsprodukter ligger till grund för slutsatser är problematiskt när verkligheten ser annorlunda ut. Sveriges Natointräde förstärker behoven av ett sammanhållet och intermodalt transportsystem ytterligare.

I Trafikverkets inriktningsunderlag framgår det tydligt att medel i gällande nationell plan inte räcker till för att täcka behov av vare sig vidmakthållande av funktionalitet eller nya investeringar för att utveckla infrastrukturen. Detta är oroande och riskerar att äventyra utvecklingen i Norrbotten och hela vår norra landsända.

I Pajala kommun växer nu gruvnäringen, vilket driver på utvecklingen inom andra sektorer i kommunen och regionen. Utmaningen är att få till en hållbar samhällsutveckling med fler bostäder och inflyttning till kommunen. Detta ställer högre krav på transportinfrastrukturen när godstransporter, arbetspendling och resande kommer att öka i hela östra Norrbotten samt över gränsen mot Finland.

Vägar

I Pajala kommun är vi beroende av ett robust och säkert vägnät. En stor del av befolkningen har långa avstånd till arbete, skola och samhällsservice och privat resande med bil är ofta det enda alternativet. Sedan flera år tillbaka har försämrade vägkvalitet skapat problem för pendlare både inom kommunen och till/från angränsande kommuner med längre restider som följd.

GC-vägar saknas genom många byar som trafikeras av malmtransporter från gruvan på 90 ton i tillägg till övrig trafik, vilket innebär stor otrygghet för oskyddade trafikanter.

Flyg

Långa avstånd gör flyget extra i Norrbotten. Pajala Airport är en viktig nod som enda flygplats i Tornedalen. Det saknas ett resonemang i underlaget kring de regionala flygplatsernas roll i transportsystemet samt förutsättningar för finansiering. Idag tar kommuner och regioner ett stort ansvar för såväl näringslivets förutsättningar till utveckling som tillgänglighet och samhällsberedskap. Det finns ett stort behov av snabba och frekventa anslutningar till Arlanda och vidare ut i världen för att inte utvecklingen i området ska hämmas.

Järnväg

Haparandabanan är idag Sveriges enda järnvägsanslutning till finska järnvägssystemet. Det nya säkerhetsläget samt Finlands och Sveriges Nato-inträden innebär att Nordkalotten har hamnat i fokus. Stärkta östvästliga förbindelser genom en järnvägsanslutning mellan Svappavaara och Finland via gruvan i Kaunisvaara i Pajala kommun, skulle stärka regionen ekonomiskt genom ökade handelsförbindelser och ökad tillgänglighet samt ur ett säkerhetsperspektiv. Det skulle dessutom innebära att de mycket tunga malmtransporterna kan förflyttas från vägnätet och öka trafiksäkerheten.

Civil beredskap

En fungerande och robust transportinfrastruktur är av stor betydelse för arbetet med att bygga upp det civila försvaret och förbereda för kriser. Som redan påpekat i detta yttrande är Nordkalotten som område särskilt aktualiserat och kommuner som Pajala, belägna vid gränsen, är av särskild vikt ur säkerhetsaspekt. Försvarsberedningen pekar på att kommuner och regioner ska vara representerade i civilområdenas och sektorsmyndigheternas arbete. Kommuner och regioner kan sina verksamheter och sina geografiska områden bäst. Därför beklagar vi att kommuner utslutits som remissinstans för detta inriktningsunderlag och vill föra fram att den roll som kommuner och regioner har inom arbetet med civilt försvar och krisberedskap behöver uppmärksammas mer. Som i arbetet med en infrastrukturplan.

Pajala, 240415

Ulrica Hammarström
Kommunalråd
Pajala Kommun